

Kultūras interpretācijas metodika

Domājot par svešvalodas mācīšanu, mums jājautā sev, vai valoda un kultūra ir savstarpēji saistītas vai nē. Bieži svešvalodas mācīšana nozīmē gramatikas likumu un pareizu izteicienu mācīšanu. Kultūras atstāšanu papildus tēmā, bieži mācot kādu literatūru vai lasot, kaut ko, par tipiskiem svētkiem, tradīcijām un svētkiem.

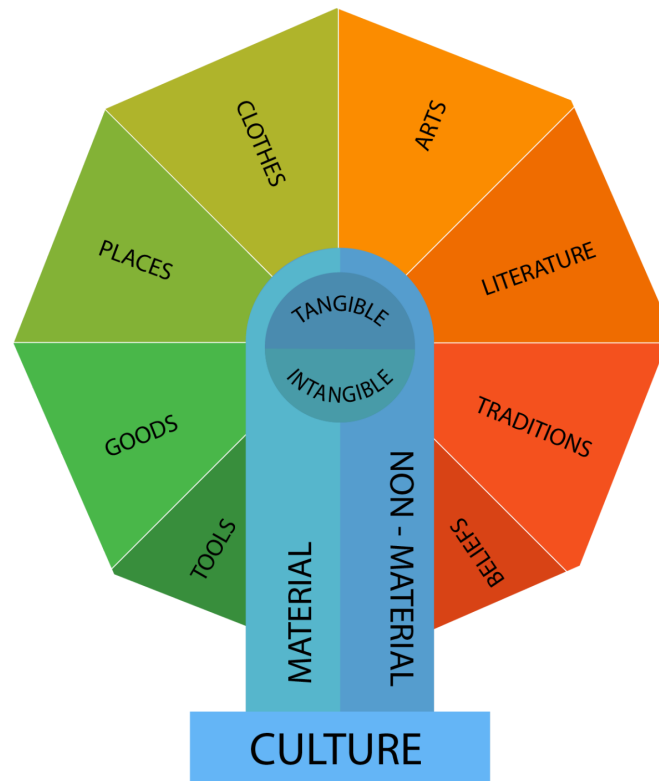
Šajā modulī mēs atklāsim, ka attiecības starp valodu un kultūru ir tik nozīmīgas, ka mēs varam tos aplūkot kopumā. Kā paziņoja profesors, ESL emeritus Sanfrancisko Valsts universitātē H. Duglass Brauns: “Valoda ir kultūras daļa un kultūra ir valodas sastāvdaļa; abi ir savstarpēji sarežģīti savīti tā, ka nevar atdalīt abus, nezaudējot ne valodas, ne kultūras nozīmi”.

Valoda un kultūra ir neatdalāmas lietas, tāpēc kultūras komponentu iekļaušana valodas apguves procesā ir kaut kas neizstājams. Jautājums ir, kādus kultūras elementus mēs varam iekļaut vai izslēgt.

Šajā modulī mēs padziļināti apskatīsim kultūras, valodas, kultūras interpretācijas jēdzienus un apvienosim valodas un kultūras apguvi pieaugušo izglītības kontekstā.

Ir dažādas izpratnes kultūras jēdzienu loņceptos.

Mēs varam iztēloties kultūru kā riteni, ko veido MATERIĀLI un NEMATERIĀLI elementi - kā mēs jau iepriekš minējām, materiālie un nemateriālie - ir visi fiziskie objekti, resursi un telpa, kas nosaka cilvēku grupas kultūru. Materiālā kultūra ietver mājas, skolas, kulta vietas, drēbes, traukus, ceļus, rotājumus, instrumentus, preces un izstrādājumus utt.

No otras puses, nemateriālā kultūra nozīmē uzskatus, vērtības, noteikumus, ētiku, literatūru, mākslu, tradīcijas, sociālās lomas ... visu, kas nav fizisks, kam nevar pieskarties.

Mēs varam domāt par kultūru, kā rotējošu riteni, kas ir pilns ar savstarpēji saistītiem elementiem, kuri laika gaitā var mainīties. Kultūra nepārtraukti attīstās. Valoda ir svarīgs kultūras elements, tās runāšanas un rakstīšanas noteikumi atšķiras pat vienas kultūras ietvaros. Daži izteicieni var būt īpaši noteiktā ģeogrāfiskā vai sociālā apgabalā un var mainīties no vienas vietas uz otru, pat ja tie pieder tai pašai valodai.

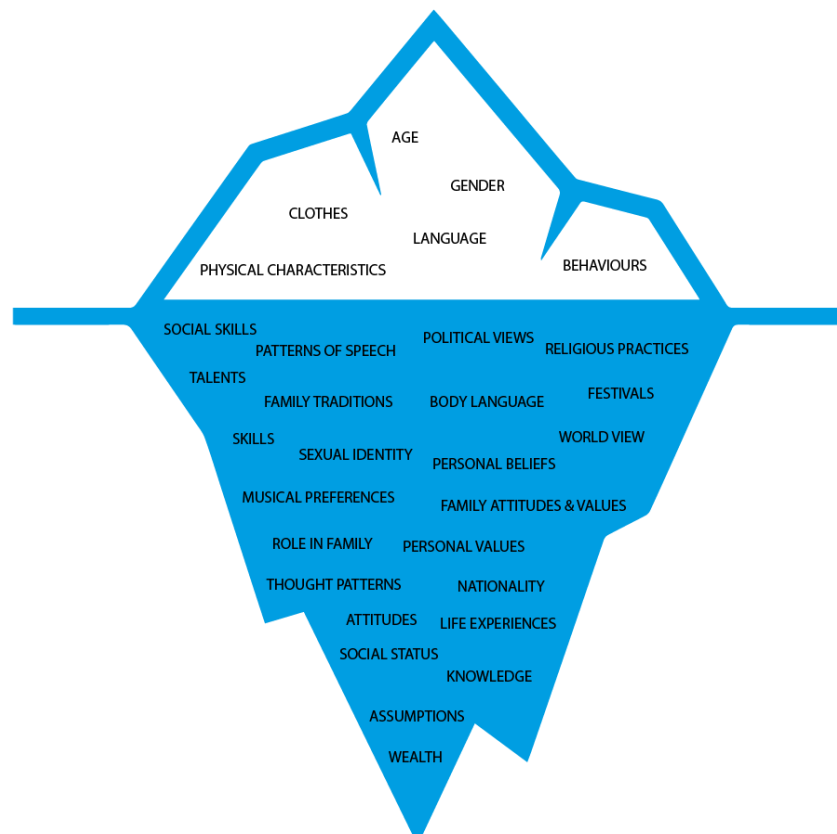

Kultūras aisbergs

Pēc antropologa Edvarda T. Hologa domām, kultūru var raksturot kā aisbergu.

Kā zināms, aisberga virsotne, kuru mēs varam redzēt, ir tikai neliela daļa no visa aisberga. Tādā pašā veidā, sazinoties ar jaunu kultūru, vispirms mēs uztveram tās redzamāko daļu: ēdienu, svētkus, mūziku, mākslu, spēles un valodu, kā arī viņu cilvēku fiziskās īpašības, uzvedību, dzimumu vai drēbes. Saskaņā ar Hologa teikto, iegremdējoties zem virsmas, mēs atrodam 90% pārējās kultūras: vienā pusē ir "neizrunātie noteikumi", piemēram, neverbālā komunikācija, runas modeļi, veids, kā mijiedarboties ar emocijām, vīzija - kultūra personīgā un sociālā telpa, uzvedība, skaistums utt. No otras puses, kultūras dziļākā daļa, "zemapziņas daļa", kas ietver pieņēmumus, piemēram: sevis, bērnības un pieauguša cilvēka, dzimums, vecums, sociālā klase, laiks utt.

No šīs aisberga zemūdens daļas rodas idiomātiskais valodas lietojums, jo šāda veida valoda balstās uz pieņemtajām zināšanām.

Ja domājam par tādu dabas elementu kā saule, mēs varam redzēt, piemēram, ka tas, kā arābu kultūrā tiek uzskatīts par nomācošu, it īpaši vasarā, gluži pretēji, angļu kultūrā tas tiek uzskatīts par jauku. Tādā pašā veidā sakāmvārds “Saglabājiet lietainai dienai!” ir jēga angļu valodā, bet tam nav nozīmes arābu valodā, jo, ja lietum ir negatīva kultūras nozīme angļu kultūrā, tam ir pozitīvs arābu valodā.

Tad ir iespējams redzēt, ka kultūra ietekmē pasaules redzējumu, un tā arī veicina valodas veidošanu. Zināt tautas valodu nozīmē saprast tās kultūru un cilvēkus. Jo vairāk cilvēks sevi ieaudzina tautas kultūrā, jo vairāk uzlabo savas valodas spējas.

Interesants atspoguļojums ir tas, ka cilvēki, kas runā dažādās valodās, pat ir daļa no tā paša kultūras fona. Emmits un Polloks savā grāmatā *Valoda un mācīšanās: ievads mācīšanai* norādīja, ka “dažādas valodas radīs dažādus ierobežojumus, tāpēc cilvēkiem, kuriem ir kopīga kultūra, bet kuri runā dažādās valodās būs atšķirīgi pasaules uzskati. Tomēr valoda sakņojas kultūrā, un kultūra tiek atspoguļota un nodota valodai no paaudzes paaudzē”.

Arī slavenais valodnieks Noams Čomskis paskaidroja, kā bērnu pirmās valodas apguvi kontrolē universāli noteikumi, bet tas ir sabiedrības procesa rezultāts, kas notiek kopienā. Tātad glabāt atmiņā lielu gatavu teikumu, vārdu krājuma un noteikumu krājumu nav tas pats, kas zināt, kā šī valoda tiek izmantota tās kultūras kontekstā.

Tas nozīmē, ka ir lietderīgi apsvērt dažas lietas:

- kultūras nozīme ir savienota, kas jāņem vērā, mācot jauno valodu;
- valodas apguve var mainīties atkarībā no izglītojamā piederības kultūras;
- katrs skolotājs pieder arī noteiktai kultūras, sociālajai izcelsmei, kas varētu kļūt par barjeru, kas ierobežo mācību nodošanu tālāk.

Nekad neaizmirstiet, ka valoda ir kā tās kultūras spogulis, to ietekmē un veido kultūras vērtību sistēma.

Kultūra valodu apgūvē ir noderīga ne tikai labākai valodas apguvei, pateicoties tai tiek piešķirta dziļāka nozīme valodas apgūvē, kā arī tā veicina vispārēju kultūras izpratni, veicina cieņu un izslēdz aizspriedumus. Kultūra vairo pārliecību un atzinību par vietējām kultūrām.

Mūsdienās ir pārbaudīts, ka svešvalodu apguves procesu nevar vienkāršot, vienkārši iegūstot vārdu krājumu un gramatikas modeļus. Kā redzams, valoda un kultūra ir savstarpēji saistīta un saziņā ar angļu valodā runājošajiem, viņu izpratne ir būtiska izglītojamajiem, lai varētu iedziļināties kultūras kontekstā. Weaver un arī Zalcman

savos pētījumos parādīja, ka problēma ir angļu valodas mācīšanas un mācīšanās metodēs pieaugušajiem: uzdevums kļūst grūts, jo ir ierasts ir valodu izolēt no tās kultūras konteksta. Kad bērni valodu apgūst kopienās, svešvalodas apgūvē jāņem vērā iedziļināšanos kultūras kontekstā. Angļu valodas mācīšana nozīmē likt cilvēkiem uzzināt angļu valodas kultūru.

Zemāk varēsiet uzzināt par labākajiem veidiem, kā mācīt angļu valodu, ņemot vērā kultūras interpretāciju, īpaši pieaugušo klasē.

Valodu un kultūras mācīšana pieaugušajiem

Kultūras interpretācijas pētījumi izvirza noteiktas cilvēku grupas vai kultūras atainojumu analīzi un interpretāciju. Analizējot kultūras simbolus, produktus, stāstus, uzskatus, ir iespējams interpretēt nozīmes, pasaules uzskatu, līdztību un daudzveidību ar citām kultūrām vai subkultūrām. Šis antropoloģijas darbs bija ļoti noderīgs arī valodniecībai un filozofijai, lai labāk izprastu valodas un to nozīmi.

Sākot ar šiem pētījumiem, kā redzējām, svešvalodu mācīšanā ienāca jaunas teorijas. Pirmkārt, turpināsim atsākt valodas un kultūras mācīšanās pieejas pamatjautājumu saskaņā ar attiecīgajiem pētījumiem:

- Kultūras zināšanu, kultūras vērtību, kultūras uzvedības un kultūras prasmju iekļaušana mācību laikā: tas nozīmē zināšanas par kultūras iestādēm, vissvarīgākajām vērtībām valstīs, kurās runā valodā, kā arī to rutīnu un uzvedību. Un visbeidzot, starpkultūru pieejas un izpratnes attīstīšana stundu laikā, lai veicinātu savstarpēju sapašanos un pārvarētu aizspriedumus.
- mācību laikā ņemt vērā kultūras ietekmi uz vārdu krājumu.
- Ņemot vērā kultūras ietekmi uz svešvalodu mācīšanu, nozīmē izmantot izglītojamo kultūras zināšanas, lai tās maksimāli izmantotu.

- **Angļu gadījums - angļu / kultūras mācīšanās pieeja (ELT)**

Literatūrā izšķir dažādus terminus, kā tiek nodrošināta angļu valodas mācīšanās (ELT)

EFL - Angļu valoda kā svešvaloda

ES - Angļu valoda kā otrā valoda vai ESOL - angļu valoda citu valodu runātājiem
ELF - Angļu valoda kā Lingua Franca
EAL - Angļu valoda kā papildu valoda
ESP - Angļu valoda specifiskiem nolūkiem vai BE - biznesa angļu valoda vai EAP - angļu valoda akadēmiskiem mērķiem

Angļu valodas / kultūras mācīšanās pieeju dažādos veidos un pasākumos var piemērot visām ELT kategorijām. Jebkurā gadījumā, mācot angļu valodu kā svešvalodu ir svarīgi ņemt vērā, ka britu angļu valoda nav īru, ne amerikāņu, ne kanādiešu vai austrāliešu. Neatkarīgi no angļu valodas mācīšanas vienmēr pastāv pamatkultūra. Pat ELF gadījumā tas ietver sevī runājošo valodu un kultūru. Šī nav īstā vieta, kur kavēties pie konkrētā ELF gadījuma. Pārejām uz nākamo nodaļu, kurā tiek piedāvāti daži veidi, kā pieaugušajiem izmantot angļu valodas kultūras pieeju.

Kā mācīt kultūru angļu valodas klasē pieaugušajiem?

Ir dažādi veidi, kā uzlabot angļu valodas mācīšanu, ņemot vērā kultūras interpretāciju.

Izmantojiet vienmēr autentiskus materiālus: videoklipus, grāmatas, fotogrāfijas, instrumentus utt.

Praktiskās aktivitātes:

Šeit variet atrast ietikumus praktiskām aktivitātēm:

- **The Roaring 20s**

Ja esat izvēlējies kādu tēmu, aktivitāšu plānošana ir daudz vienkāršāka, un vēstures perioda izmantošana patiešām var palīdzēt. Šis ir tikai piemērs, kuru iespējams pielāgot citiem vēsturiskajiem periodiem un vietām.

- Mēģiniet izveidot īsu **klusu skici** (padomājiet par [Laurel un Hardy](#)), izmantojot žestus. Lai gan tas var likties neproduktīvs valodu apguvei, tas var parādīt, kā žesti dažādās valstīs un kultūrās atšķiras un kā ķermeņa valoda ir svarīga valodas apmaiņas un izpratnes sastāvdaļa.
- Ar YouTube palīdzību uzziniet dažus Charleston soļus, pamatkustības un izveidojiet īsu rutīnu. Deju stundas ir lieliski piemērotas komandu un norāžu apgūšanai.
- Noskatieties [Suffragette](#) treileri un mēģiniet saprast, kāpēc 20. gadsimta sākums bija pagrieziena punkts sieviešu tiesībām sabiedrībā. **Sāciet debates** par to, vai mēs dzīvojam vienlīdzīgā sabiedrībā pēc 100 gadiem.
- Pārbaudiet dažas ar dzimumu saistītos vārdu krājumus un formas, lai izprastu koncepciju atšķirības attiecībā uz dzimumu stereotipiem.

- **Ģeogrāfiskās vietas**

Ģeogrāfiskās atrašanās vietas izvēle var dot daudz iespēju dažādām tēmām. Šeit ir tikai piemērs:

Sanfrancisko

- Paskaidrojiet, ka Sanfrancisko ir unikāla pilsēta, ļoti īpaša un kuras arhitektūru ietekmēja Eiropas arhitektūra. Uzaiciniet studentus veikt pētījumu par dažādiem pieminekļiem, muzejiem vai infrastruktūru, lai atklāt viņu iedvesmu Eiropā.
- Atrodiet dziesmas ar Sanfrancisko nosaukumu vai kā dziesmas priekšmetu un izpētiet dziesmas vārdus. Palūdziet studentiem salīdzināt dziesmas un to, kā viņi uztver pilsētu.

- **UK labās manieres**

Lielākajā daļā skolu un darbavietu Lielbritānijā vīriešiem joprojām ir jāvalkā kaklasaites. Dodiet vienam studentam kaklasaiti un otram instrukcijas četriem dažādiem mezgliem un ļaujiet viņiem pilnveidot perfektā Vindzoras sasaistīšanas mākslu. Paplašiniet darbību, runājot par to, cik svarīgs vai nē ir izskats dažādos dzīves slāņos.

- **Viena valoda, trīs akcenti un atšķirīgs vārdu krājums**

Šāda veida aktivitātes ir patiešām noderīgas ne tikai, lai iepazītos ar dažādiem angļu valodas akcentiem, bet arī lai uzzinātu, cik atšķirīgs ir vārdu krājums atkarībā no valsts, kurā runā šajā valodā. Tā kā mēs uzzinājām, ka valoda rodas aisberga slēptajā daļā, tai ir kultūras sakne!

Parādiet studentiem šo [videoklipu](#) un atdzīviniet viņus, lai videoklipā pierakstītu vārdus, ko izrunājuši dažādi angļiski runājošie.

Iedodiet viņiem arī jaunu vārdu sarakstu un atdzīviniet viņus, lai viņi izmēģinātu dažādos izrunas atbilstoši valstij, kurai tie pieder!

- **Apēd kultūru!**

Izmantojiet arī citus rīkot kultūras mācīšanās, piemēram mācībās nobaudiet ēdienus no dažādām vietām. Mēģiniet pagatavot vienkāršas [samosas](#), ja tēma ir Indija, vai [mince pies](#), ja runājat par Ziemassvētkiem Lielbritānijā. Ja jums šķiet, ka idejas ir pietiekami vienkāršas un jums ir aprīkojums, izmēģiniet tās kopā ar saviem studentiem. Jūs varat noorganizēt praktisku nodarbību vai dodot iespēju viņiem pateikt, izvēlēties recepti, ko pagatavot mājās un paņemt līdzi uz klasē. Viņiem būs jāpaskaidro pārtikas izcelsme un procedūra, kā to izdarīt.

*Aktivitāte 1, 2, 3 un 5 ir pielāgota projektam TIMELESS no: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/10-cultural-language-lesson-ideas>

Interaktīvie uzdevumi:

Aizpildiet tukšumu:

Mēs varam iztēloties **kultūru** kā riteņi, ko veido MATERIĀLI un NEMATERIĀLIE elementi: visi fiziskie objekti, resursi un telpas ir daļa un to noteikto cilvēku grupas kultūras. **Materiālā kultūra** ietver mājas, skolas, kulta vietas, drēbes, traukus, ceļus, rotājumus, instrumentus, preces, izstrādājumus, utt utt.

No otras puses, **nemateriālā kultūra** nozīmē uzskatus, vērtības, noteikumus, ētiku, literatūru, mākslu, tradīcijas, sociālās lomas ... visu, kas nav fizisks, kam nevar pieskarties.

Mēs varam domāt par kultūru kā rotējošu riteņi, kas ir pilns ar **savstarpēji saistītiem** elementiem, kuri laika gaitā var mainīties. Kultūra nepārtraukti **attīstās**. **Valoda** ir svarīgs kultūras elements, tās runāšanas un rakstīšanas noteikumi atšķiras pat vienas **kultūras** ietvaros. Daži izteicieni var būt īpaši noteiktā ģeogrāfiskā vai sociālā apgabalā un var mainīties no vienas vietas uz otru, pat ja tie pieder tai pašai valodai.

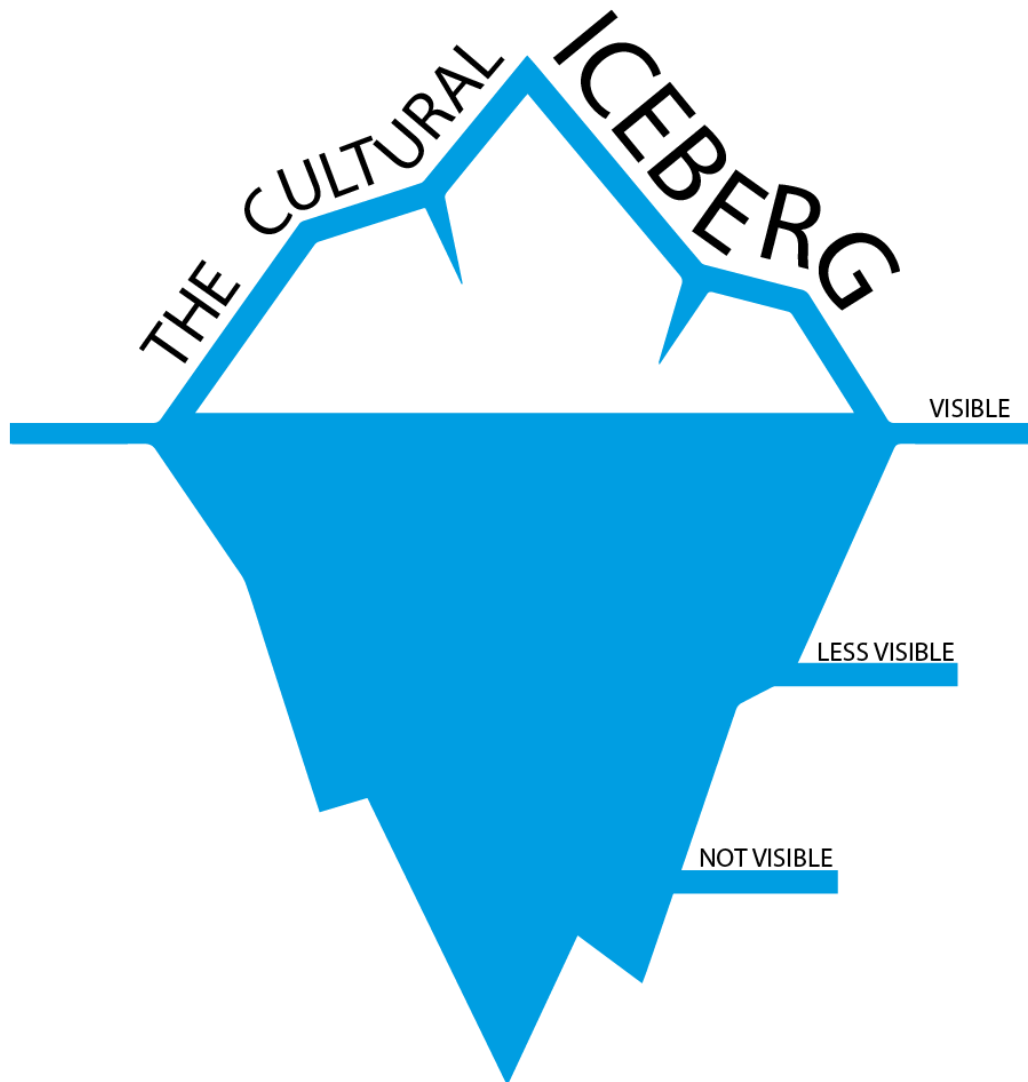
Patiesība vai meli?

1. Valodu reti ietekmē un veido sabiedrības kultūras sistēma, kas to runā. (M)
2. Kultūra valodu apgūvē ir noderīga arī vispārējas kultūras izpratnes veicināšanai, cieņas veicināšanai un aizspriedumu atmešanai, kā arī uzticības un vietējās kultūras novērtēšanas veidošanai. (P)
3. Angļu valodas mācīšanas un mācīšanās pieaugušajiem problēma ir nepareiza metode, kas izolē valodu no tās kultūras konteksta (P).
4. Kultūras interpretāciju nevar attiecināt uz svešvalodu mācīšanu (M)
5. Attiecībā uz angļu valodas mācīšanu (ELT) ir atzīta tikai viena mācību kategorija (M)
6. ELF var izmantot angļu valodas / kultūras mācīšanās pieeju (P)

Aizpildiet attēlu:

Mēģiniet pabeigt attēlu, uzrakstot KULTŪRAS AISBERGA REDZAMO UN MAZĀK REDZAMO daļu.

Atsauces:

BROWN, H. D. (2000) Principles of Language Learning and Teaching, NY, Longman.

Emmitt M & Pollock J (1997) Language and learning: an introduction for teaching (2nded). Melbourne: Oxford University Press.

Choudhury, Rahim Uddin, The role of culture in teaching and learning of FL (article)

<https://pdf4pro.com/view/the-role-of-culture-in-teaching-and-learning-of-30823e.html>
!

Chia-Lin Hsin, Language and Culture in Foreign Language Teaching (article)

<http://www.leeds.ac.uk/educol/documents/178899.pdf>

Leveridge, Aubrey Neil, The Relationship Between Language & Culture and the Implications for Language Teaching (article)

<https://www.tefl.net/elt/articles/teacher-technique/language-culture/>

The culture wheel:

<https://medium.com/@beautehealthy/what-is-culture-types-of-culture-elements-of-culture-characteristics-of-culture-7b4d65caddc7>

Video on culture wheel as a education to Malaysian Indian community:

<https://www.youtube.com/watch?v=fZPVqQyixjE>

ELT, EFL, ESL OR ELF: TEFL ACRONYMS EXPLAINED:

<https://lovetefljobs.com/elt-efl-esl-or-elf-tefl-acronyms-explained/>

Culture Awareness and Learning English as a Second Language

https://www.researchgate.net/publication/290185373_Culture_Awareness_and_Learning_English_as_a_Second_Language_ESL

Adult Learners' Perceptions of the Significance of Culture in Foreign Language Teaching and Learning <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1055148.pdf>

Intercultural learning in adult education

<https://epale.ec.europa.eu/en/blog/intercultural-learning-adult-education>

10 Cultural language lesson ideas

<https://epale.ec.europa.eu/en/blog/10-cultural-language-lesson-ideas>